

The system of criminal justice is not able to effectively counteract criminal encroachments in the sphere of national and public security, as well as to ensure the protection of vital interests of man and citizen, society and the state. Therefore, there are grounds for implementing the provisions of Article 27 of the Constitution of Ukraine: "Everyone has the right to protect his life and health, life and health of other people from unlawful encroachments." This norm should be considered as the constitutional foundation of the natural right of a person to ensure his own security, the implementation of self-defense of the most important values, which is embodied in the sectoral legislation, in particular in the criminal-law institute "Circumstances that exclude the crime of the act".

The realization of the right of a person to the necessary defense immanently includes protection from unlawful encroachments by his own forces as his or her other persons of life, health, rights and freedoms, and the interests of society or the state. The state of the necessary defense arises from the time of the existence of a real threat of injury. That is, the threat to human security is already a ground for the use of self-defense means. The necessary defense can relate to the situation of defense of the components of the national security of the state. The realization of the right to the necessary defense may have the ultimate goal of protecting the interests of the state: territorial integrity, defense capability, etc. By protecting national security of Ukraine by their own forces against unlawful encroachments, a person realizes the guaranteed by the Constitution of Ukraine and regulated by criminal law, his natural right to safety.

Ensuring human rights and freedoms is to a certain extent derived from the state of security of national security. National security is the foundation upon which an effective state mechanism, primarily through criminal justice, the protection of human rights and freedoms, and its security, must be built. Ensuring national security is a guarantee of creating a safe environment for every citizen of Ukraine. Effective protection of the constitutional system, state sovereignty and territorial integrity of the state is a condition for ensuring the safety of every person, guaranteeing the realization of his rights and freedoms. Everyone has the right to the necessary defense. Every citizen of Ukraine, irrespective of the presence of specially designated state bodies, has the right to defend national security on his own.

Key words: *the right to self-defense, necessary defense, national security, crimes against the state, national interests, human security.*

УДК 342.95

З. А. ЗАГИНЕЙ,
доктор юридичних наук

ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО СУТТЄВІ ЗМІНИ В МАЙНОВОМУ СТАНІ ЯК ДОДАТКОВИЙ ЗАХІД ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ ЗА ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»

У статті здійснено доктринальне тлумачення положень ч. 2 ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції» у контексті повідомлення суб'єктом декларування про суттєві зміни в майновому стані. Визначено зміст понять «отримання доходу», придбання майна», «суттєві зміни в майновому стані». Розглянуто спірні питання випадків, коли суб'єкт декларування повинен повідомити Національне агентство з питань запобігання корупції про суттєві зміни в майновому стані.

Ключові слова: фінансовий контроль, майновий стан, суттєва зміна, повідомлення, отримання доходу, придбання майна, лізинг.

Загиней З. А. Сообщение о существенном изменении в имущественном состоянии как дополнительной меры финансового контроля в соответствии с Законом Украины «О предотвращении коррупции»

В статье осуждено доктринальное толкование положений ч. 2 ст. 52 Закона Украины «О предотвращении коррупции» в контексте сообщения субъектом декларирования о существенных изменениях в имущественном состоянии. Определено содержание понятий «получение дохода», «приобретение имущества», «существенные изменения в имущественном состоянии». Рассмотрены спорные вопросы случаев, когда субъект декларирования должен сообщить в Национальное агентство по предупреждению коррупции о существенных изменениях в имущественном состоянии.

Ключевые слова: финансовый контроль, имущественное положение, существенное изменение, сообщения, получение дохода, приобретение имущества, лизинг.

Zagyney Zoya. Notification of significant changes in the property state as additional measures of financial control in accordance with the Law of Ukraine “On prevention of corruption”

In the article, the doctrinal interpretation of the provisions of Part 2 of Article 52 of the Law of Ukraine «On the Prevention of Corruption» in the context of reporting by the entity of a declaration of material changes in the property state was implemented. The content of the concepts «income generation», «property acquisition», «material changes in the property state» is defined. The disputed issues of cases when the subject of declaration should inform the National Agency for the Prevention of Corruption of significant changes in the property state are considered.

Key words: financial control, property status, significant change, notification, income, property acquisition, leasing.

Одним із додаткових заходів фінансового контролю для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, є письмове подання ними повідомлення про суттєві зміни у майновому стані (ч. 2 ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 р. Так, у разі суттєвої зміни у майновому стані суб'єкта декларування, а саме отримання ним доходу, придбання майна на суму, яка перевищує 50 прожиткових мінімумів, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року (ПМ), зазначений суб'єкт у десятиденний строк з моменту отримання доходу або придбання майна зобов'язаний письмово повідомити про це Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)¹. Таким чином, у національному антикорупційному законодавстві передбачено обов'язок суб'єкта декларування письмово повідомляти НАЗК про суттєві зміни у майновому стані. Невиконання відповідного обов'язку особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, може утворювати склад адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, передбаченого у ч. 2 ст. 172-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП). У ній встановлено відповідальність, зокрема, за неповідомлення або несвоєчасне повідомлення про суттєві зміни у майновому стані. Такі діяння зумовлюють за собою накладення штрафу від 100 до 200 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

У наукових публікаціях проблема доктринального тлумачення положень Закону України «Про запобігання корупції» у частині повідомлення особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, про суттєві зміни у майновому стані, а також складу адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, передбаченого у ч. 2 ст. 172-6 КУпАП, не набула дослідження. Варто відзначити у цій частині публікації О. З. Гладуна, М. І. Хавронюка. Однак у них докладно не досліджуються проблемні аспекти відповідного додаткового заходу фінансового контролю, передбаченого у Законі. Відтак метою цієї статті є доктринальне тлумачення антикорупційного законодавства України в частині повідомлення суб'єктом декларування про суттєві зміни у майновому стані.

Проаналізувавши відповідне положення, що міститься у ч. 2 ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції», доходимо висновку, що *підставою письмового повідомлення НАЗК є суттєва зміна в майновому стані суб'єкта декларування, критеріями якої законодавство визначає: 1) отримання суб'єктом декларування доходу на суму, яка перевищує 50 ПМ; 2) придбання майна на суму, яка перевищує 50 ПМ.*

У Формі повідомлення про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування, затвердженій рішенням НАЗК від 10 червня 2016 р. № 3 (Форма), передбачено, що під суттєвою зміною у майновому стані суб'єкта декларування розуміється отримання ним одноразового доходу або придбання майна на суму, яка перевищує 50 ПМ, установлених для працездатних осіб на 1 січня року, в якому подається повідомлення. Якщо вартість майна перевищує 50 ПМ, установлених для працездатних осіб на 1 січня, але була сплачена частинами, то повідомлення про суттєві зміни в майновому стані подається після переходу права власності на таке майно. Сума доходу, яка була нарахована, але не сплачена (не отримана), не повідомляється².

Водночас поняття «суттєва зміна у майновому стані», «отримання доходу», «придбання майна» у Законі України «Про запобігання корупції» не роз'яснено, що потребує застосування правил, прийомів і методів доктринального та системного тлумачення антикорупційних норм. Зауважимо, що Форма, розроблена на виконання цього Закону, не може встановлювати додаткових критеріїв чи обмежень для суб'єктів декларування.

В українській мові слово «отримувати» означає, зокрема, брати, приймати те, що надсилається, надається, вручається та ін.³ Ураховуючи таке загальноживане значення цього слова, припускаємо, що поняття *«отримання доходу»* в контексті антикорупційного законодавства України повинно тлумачитися як одержання такого доходу, матеріалізованого у грошовій сумі, якою суб'єкт декларування може розпоряджатися («тримає у руках»). До такого ж висновку, як видається, доходить і НАЗК. Як було зазначено вище, у Формі передбачено, що дохід, який був нарахований, але не сплачений (не отриманий), не повідомляється.

Що стосується тлумачення поняття *«придбання майна»* в антикорупційному законодавстві України, то з огляду за зміст слова «придбавати» (ставати власником чого-небудь, купувати)⁴, а також положення Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), можемо вважати, що придбання майна передбачає оплатне набуття майна (а не права на майно) за будь-якими відплатними до-

говорами (купівля-продаж, міна, рента тощо). Водночас дарування майна не охоплюється поняттям «придбання майна», оскільки дарування передбачає набуття майна, а не його придбання.

Для встановлення значення термінологічного звороту «*суттєва зміна у майновому стані суб'єкта декларування*», на нашу думку, доцільно виходити насамперед зі змісту слова «зміна» в українській мові, яке означає перехід, перетворення чого-небудь у щось якісно інше; змінювання⁵. Інша частина цього звороту – майновий стан – оцінне поняття, зміст якого законодавство не визначає. На нашу думку, поняття «майновий стан» описує сукупність майна, доходів суб'єкта декларування, які є в нього в наявності у будь-якій формі. Критерії суттєвості зміни майнового стану суб'єкта декларування визначив законодавець, якими, як зазначалося, є: 1) отримання суб'єктом декларування доходу на суму, яка перевищує 50 ПМ; 2) придбання майна на суму, яка перевищує 50 ПМ. Таким чином, суттєва зміна в майновому стані суб'єкта декларування наявна у разі, якщо у конкретний момент отримання доходу або придбання майна у розмірах, визначених в антикорупційному законодавстві України, майновий стан суб'єкта декларування якісно змінився. Вважаємо, що суттєва зміна у майновому стані суб'єкта декларування буде лише тоді, коли він отримав у власність майно або його частину, що й впливає на таку якісну зміну його майнового стану.

Таким чином, суттєвість зміни у майновому стані визначається сукупністю кількісного та якісного критеріїв. Незважаючи на синонімічність слів «суттєвий» та «істотний» в українській мові, все ж вважаємо, що у ч. 2 ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції» доцільно вести мову про *істотну зміну в майновому стані суб'єкта декларування*, оскільки слово «істотно» стосується розміру змін або порівнянь, тобто кількісних показників.

Характеризуючи положення ч. 2 ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції», зауважимо, що відповідний обов'язок має *особистий характер*, адже стосується лише суб'єкта декларування. Інформація про отримання доходу або придбання майна членом сім'ї суб'єкта декларування, що перевищує 50 ПМ, не повідомляється.

Однією з підстав повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування є *отримання ним доходу, який перевищує 50 ПМ*. У цьому контексті важливо з'ясувати такі питання: 1) який дохід – отриманий чи нарахований – слід брати до уваги для встановлення обов'язку повідомляти про суттєві зміни у майновому стані?; 2) чи зобов'язаний суб'єкт декларування письмово повідомляти НАЗК про суттєві зміни у майновому стані, якщо заробітна плата отримана ним частинами, кожна з яких не перевищує 50 ПМ, а сукупний розмір більший вказаного вище розміру?; 3) в який момент суб'єкт декларування повинен повідомити НАЗК про суттєві зміни у майновому стані, якщо йому виплачена сума заборгованої підприємством заробітної плати за відповідний період, яка перевищує 50 ПМ, а сума заробітної плати за кожен місяць, у якому утворилася заборгованість, менша за вказаний вище розмір?; 4) чи слід повідомляти про суттєві зміни у майновому стані, якщо суб'єкт декларування придбав майно у лізинг (кредит) та почати користуватися ним до сплати повної його вартості?.

Відповідаючи на перше запитання, зауважимо, що стосовно цього в судовій практиці існує два підходи. Так, за постановою Святошинського районного суду м. Києва від 11 жовтня 2017 р. у справі № 759/14493/17 особу визнано винною у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 172-6 КУпАП, за неповідомлення про суму нарахованого, а не отриманого доходу⁶. Водночас постановою Печерського районного суду м. Києва від 19 грудня 2016 р. у справі № 757/58986/16-п було закрито справу про адміністративне правопорушення у зв'язку з відсутністю події і складу адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 172-6 КУпАП, оскільки особа отримала заробітну плату в сумі, меншій, ніж 50 ПМ, хоча їй було нараховано заробітну плату в сумі, що перевищувала цей показник⁷.

Вважаємо більш правильним саме останній підхід з огляду на таке. По-перше, Закон України «Про запобігання корупції» розрізняє відомості про отримані (нараховані) доходи, які зазначаються в декларації (п. 7 ч. 1 ст. 46) та отримані доходи як підставу повідомлення про суттєві зміни у майновому стані (ч. 2 ст. 52). По-друге, у Формі передбачено, що дохід, який був нарахований, але не сплачений (не отриманий), не повідомляється⁸. По-третє, як було зазначено вище, отримання відповідного доходу повинно суттєво вплинути на майновий стан суб'єкта декларування. Такий значний вплив може мати лише той дохід, який він «тримає у руках» (отриманий ним), яким він може розпорядитися. По-четверте, як вказано у Формі, інформація, включена в повідомлення про суттєві зміни у майновому стані суб'єкта декларування, повинна бути також відображена в декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, яку такий суб'єкт декларування подає відповідно до Закону. Як було зазначено вище, у такій декларації має зазначатися сума нарахованого доходу, що повністю відобразить рівень фінансового становища особи упродовж року, за який подавалася електронна декларація.

Що стосується другого та третього запитань, то, враховуючи таке розуміння отриманого доходу, що наводилося нами вище, суб'єкт декларування повинен письмово повідомити НАЗК у випадку отримання частини заробітної плати, що перевищує 50 ПМ, а не її загального розміру за місяць. Те ж саме стосується і виплати одноразово заборгованої заробітної плати, яка перевищує 50 ПМ. У кожному з цих випадків, на нашу думку, слід констатувати суттєву зміну у майновому стані суб'єкта декларування.

Даючи відповідь на четверте питання, зауважимо, що правове регулювання лізингу у сфері господарювання здійснюється у ЦК України (статті 806–809)⁹, Господарському кодексі України (ст. 292)¹⁰ та Законі України «Про фінансовий лізинг» від 16 грудня 1997 р.¹¹ Лізинг може бути двох видів – фінансовий і оперативний. Захист прав лізингодержувача на предмет лізингу забезпечується нарівні із захистом прав власників. Особливістю здійснення лізингових операцій за договором фінансового лізингу є право лізингоотримувача на подальший викуп предмета лізингу, що використовується у господарській діяльності. Поряд з тим за договором оперативного лізингу перехід права власності на предмет лізингу на лізингоотримувача не передбачається.

Отже, лізинг – це надання майна лізингодавця у виключне користування лізингодержувачу (*оперативний лізинг*) або передача майна лізингодавця у власність лізингодержувачу з відстроченою оплатою за нього та правом ко-

ристування (фінансовий лізинг). Відповідно до ч. 1 ст. 806 ЦК України за договором лізингу одна сторона (лізингодавець) передає або зобов'язується передати другій стороні (лізингоодержувачеві) у користування майно, що належить лізингодавцю на праві власності і було набуте ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем (прямий лізинг), або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов (непрямий лізинг), на певний строк і за встановлену плату (лізингові платежі)¹². Відповідно до ч. 2 ст. 806 ЦК України до договору лізингу застосовуються загальні положення про найм (оренду) з урахуванням особливостей, установлених параграфом 6 цього Кодексу та законом. До відносин, пов'язаних з лізингом, застосовуються загальні положення про купівлю-продаж та положення про договір поставки, якщо інше не встановлено законом¹³.

Згідно з ч. 2 ст. 8 Закону України «Про фінансовий лізинг» право власності на предмет лізингу переходить щодо лізингоодержувача в разі та з моменту сплати ним визначеної договором ціни за умови, що сторони договору лізингу уклали договір купівлі-продажу предмета лізингу, якщо договором не передбачено інше. При цьому слід мати на увазі, що моментом набуття права власності на рухомі речі є момент передавання (вручення, отримання) та заволодіння річчю (ч. 1 ст. 334, ст. 336 ЦК України)¹⁴. Згідно з листом Верховного Суду України від 1 липня 2013 р. «Аналіз деяких питань застосування судами законодавства про право власності при розгляді цивільних справ» момент набуття права власності у ЦК України визначено диспозитивно, оскільки законом або договором сторін може бути встановлено й інший момент такої передачі (наприклад, сплата покупної ціни, підписання передавального акта, настання іншої умови, передбаченої договором, тощо)¹⁵.

Незважаючи на те, що відповідно до п. 153.7 ст. 153 Податкового Кодексу України (далі – ПК України) у податковому обліку передача майна у фінансовий лізинг прирівнюється до продажу в момент такої передачі¹⁶, в антикорупційному законодавстві України поняття «придбання майна» має інший зміст, про що вже зазначалося.

Тож доходимо висновку, що за загальним правилом моментом виникнення права власності на предмет фінансового лізингу є виплата лізингоодержувачем лізингодовцю визначеної договором всієї суми. Тому саме цей момент слід вважати юридичним фактом, за наявності якого суб'єкт декларування зобов'язаний письмово повідомити НАЗК про суттєві зміни у майновому стані (за умови, що вартість предмета договору лізингу перевищує 50 ПМ, встановлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року). Однак у будь-якому разі при визначенні моменту набуття у власність майна, придбаного у лізинг, необхідно вивчати умови договору лізингу та інші документи, додані до нього, оскільки у договорі лізингу може передбачатися інший момент переходу права власності на предмет цього договору до лізингоодержувача.

Таким чином, повідомлення суб'єктом декларування про суттєві зміни у майновому стані є додатковим заходом фінансового контролю, передбаченого у Законі України «Про запобігання корупції». Під час тлумачення відповідних законодавчих положень зроблено такі основні висновки:

1) отримання доходу в контексті антикорупційного законодавства України повинно тлумачитися як одержання такого доходу, матеріалізованого у грошовій сумі, якою суб'єкт декларування може розпоряджатися («тримає у руках»);

2) придбання майна передбачає оплатне набуття майна (а не права на майно) за будь-якими відплатними договорами (купівля-продаж, міна, рента тощо). Водночас дарування майна не охоплюється поняттям «придбання майна», оскільки дарування передбачає набуття майна, а не його придбання;

3) суттєва зміна у майновому стані суб'єкта декларування наявна у разі, якщо у конкретний момент отримання доходу або придбання майна у розмірах, визначених в антикорупційному законодавстві України, майновий стан суб'єкта декларування якісно змінився. Суттєва зміна в майновому стані суб'єкта декларування буде лише тоді, коли він отримав у власність майно або його частину, що й впливає на таку якісну зміну його майнового стану;

4) у ч. 2 ст. 52 Закону України «Про запобігання корупції» доцільно вести мову про істотну, а не суттєву зміну в майновому стані суб'єкта декларування, тому що слово «істотно» стосується розміру змін або порівнянь, тобто кількісних показників;

5) обов'язок повідомляти про суттєві зміни у майновому стані має *особистий характер*, оскільки стосується лише суб'єкта декларування;

6) для встановлення обов'язку суб'єкта декларування повідомляти про суттєві зміни у майновому стані слід брати до уваги отриманий, а не нарахований дохід;

7) суб'єкт декларування повинен письмово повідомити НАЗК у випадку отримання частини заробітної плати, що перевищує 50 ПМ, а не її загального розміру за місяць. Те ж саме стосується і виплати одноразово заборгованої заробітної плати, яка перевищує 50 ПМ;

8) за загальним правилом моментом виникнення права власності на предмет фінансового лізингу є виплата лізингоодержувачем лізингодовцю визначеної договором всієї суми. Тому саме цей момент слід вважати юридичним фактом, за наявності якого суб'єкт декларування зобов'язаний письмово повідомити НАЗК про суттєві зміни у майновому стані (за умови, що вартість предмета договору лізингу перевищує 50 ПМ, установлених для працездатних осіб на 1 січня відповідного року).

1. *Про запобігання корупції:* Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>. **2.** *Форма повідомлення* про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування: затв. ріш. НАЗК від 10 черв. 2016 р. № 3. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0961-16>. **3.** *Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел.* Київ; Ірпінь: ВТ «Перун», 2005. С. 867. **4.** Там само. С. 1114. **5.** Там само. С. 1417. **6.** *Постанова Святошинського районного суду м. Києва* від 11 жовт. 2017 р. Справа № 759/14493/17. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/69472718>. **7.** *Постанова Апеляційного суду м. Києва* від 17 лют. 2017 р. Справа № 757/58986/16. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/64920574>. **8.** *Форма повідомлення* про суттєві зміни в майновому стані суб'єкта декларування: затв. ріш. НАЗК від 10 черв. 2016 р. № 3 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0961-16>. **9.** *Цивільний кодекс* України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. **10.** *Господарський кодекс* України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 436-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. **11.** *Про фінансовий лізинг:*

Закон України від 16 грудня 1997 р. № 723/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>. **12.** Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. **13.** Там само. **14.** Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 р. № 723/97-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/723/97-%D0%B2%D1%80>. **15.** Аналіз деяких питань застосування судами законодавства про право власності при розгляді цивільних справ: лист Верховного Суду України від 1 липня 2013 р. URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/1207B66D24762C1DC2257D0E004CC419](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/1207B66D24762C1DC2257D0E004CC419). **16.** Податковий кодекс України: Закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755-VI URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Zagyney Zoya. Notification of significant changes in the property state as additional measures of financial control in accordance with the Law of Ukraine “On prevention of corruption”

In the article, the doctrinal interpretation of the provisions of Part 2 of Article 52 of the Law of Ukraine «On the Prevention of Corruption» in the context of reporting by the entity of a declaration of material changes in the property state was implemented.

The content of the concepts «income generation», «property acquisition», «material changes in the property state» is defined. In particular, it was concluded that a substantial change in the property status of a reporting entity exists if, at a particular moment in the receipt of income or the acquisition of property in the amounts specified in the anticorruption legislation of Ukraine, the property status of the subject of the declaration has changed qualitatively. It is concluded that despite the synonym of the words «significant» and «substantially» in the Ukrainian language, we still believe that in Part 2 of Art. 52 of the Law of Ukraine «On the Prevention of Corruption» it is advisable to speak about a significant change in the property status of the subject of declaration, since the word «substantially» refers to the size of the changes or comparisons, that is, the quantitative indicators.

The disputed issues of cases when the subject of declaration should inform the National Agency for the Prevention of Corruption of significant changes in the property state are considered. It is concluded that the obligation to report significant changes in the property status of the relevant person has a personal character; since it relates only to the subject of the declaration. It is proved that in order to establish the obligation of the subject of the declaration to report significant changes in the property status, account should be taken of the received, and not accrued income. Additional arguments are provided that the subject of the declaration should notify the National Agency for the Prevention of Corruption in writing if the wage is received in excess of 50 living wages rather than its total monthly amount. The same applies to the payment of one-time arrears, which exceeds 50 subsistence minimum. As a general rule, the moment of the occurrence of the right of ownership to the subject of financial leasing is the payment by the lessee to the lessor by the total amount specified in the contract. Therefore, it is precisely this point to be considered a legal fact in the presence of which the subject of the declaration is obliged to notify the National Agency for the Prevention of Corruption in writing about significant changes in the property status (provided that the value of the subject of the leasing agreement exceeds 50 subsistence minimum, established for able-bodied persons on January 1 of the respective year).

Key words: financial control, property status, significant change, notification, income, property acquisition, leasing.